

Ustalenie ojcostwa.

Ojcem prawnym jest mąż matki, jeśli urodziło się z tego związku w odpowiednim czasie, określonym art. 62 kro lub mężczyzna, który dziecko uznał albo którego ojcostwo zostało ustalone w wyroku sądowym.

Zatem kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje 3 sposoby ustalenia ojcostwa, są to:

- ✓ Domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki (dotyczy dzieci urodzonych w związku małżeńskim)
- ✓ Uznanie dziecka przez ojca
- ✓ Ustalenie ojcostwa przez sąd

Mąż matki jest ojcem prawnym dziecka – art. 62 kro.

W nawiązaniu do art. 62 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego istnieje domniemanie, że prawnym ojcem jest mąż matki dziecka, jeżeli urodziło się w czasie trwania małżeństwa lub przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia. Jeżeli w trakcie tych 300 dni od momentu jego rozwiązania matka ponownie wyszła za mąż ojcem dziecka jest aktualny mąż. Obalenie tego domniemania może nastąpić na skutek wniesienia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.

Uznanie dziecka przez ojca.

W przypadku gdy zostało obalone domniemanie, że ojcem jest mąż matki, ustalenie ojcostwa może nastąpić przez uznanie dziecka przez ojca lub na mocy orzeczenia sądu – patrz art. 72 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Ojciec może uznać poczęte, niepełnoletnie dziecko tylko za zgodą jego matki. Jeżeli dziecko jest pełnoletnie – wymagana jest zgoda dziecka.

Uznanie dziecka przez ojca może nastąpić przed kierownikiem USC, sądem opiekuńczym a za granicami naszego kraju przed konsulem (uwaga! Oboje z rodziców muszą mieć polskie obywatelstwo).

Ustalenie ojcostwa przez sąd.

Sprawy o ustalenie ojcostwa należą do właściwości sądów rejonowych (wydziały rodzinne sądów) właściwych miejscowo stosownie do miejsca zamieszkania strony wnoszącej pozew i toczą się w trybie postępowania odrębnego – dla spraw ze stosunków między rodzicami i dziećmi. Postępowanie rozpoczyna się na wniosek – pozew złożony przez jedną ze stron lub prokuratura.

Ustalenie ojcostwa przez sąd odbywa się na podstawie domniemania przewidzianego w art. 85 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który stanowi, że domniemywa się, że ojcem dziecka jest ten, kto obcował z matką dziecka nie dawniej niż w trzechsetnym, a nie później niż w sto osiemdziesiątym pierwszym dniu przed urodzeniem się dziecka, albo ten, kto był dawcą komórki rozrodczej w przypadku dziecka urodzonego w wyniku dawstwa partnerskiego w procedurze medycznie wspomaganey prokreacji. Okoliczność, że matka w tym okresie obcowała także z innym mężczyzną, może być podstawą do obalenia domniemania tylko wtedy, gdy z okoliczności wynika, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne.

Z powództwem o ustalenie ojcostwa może wystąpić:

- ❖ Dziecko (dziecko przeciwko domniemanemu ojcu, a gdy ojciec nie żyje przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy)
- ❖ Matka dziecka (w charakterze powódki lub w charakterze przedstawicielki ustawowej małoletniego dziecka, występuję z powództwem przeciwko domniemanemu ojcu, a gdy ojciec nie żyje przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy)
- ❖ Prokurator (tylko jeżeli wymaga tego dobro dziecka lub ochrona interesu społecznego)
- ❖ Domniemany ojciec dziecka (przeciwko matce i dziecku, a gdy matka nie żyje wyłącznie przeciwko dziecku)

Po śmierci dziecka niedopuszczalne jest wytoczenie powództwa o ustalenie ojcostwa przez matkę oraz domniemanego ojca. W przypadku osiągnięcia pełnoletności przez dziecko w trakcie procesu – nie ma to wpływu na bieg postępowania.

Powództwo o ustalenie ojcostwa nie jest ograniczone terminem, jednakże należy pamiętać, że zarówno matka, jak i domniemany ojciec mogą wystąpić z powództwem jedynie do momentu osiągnięcia przez dziecko pełnoletności.

Ustalenie ojcostwa odbywa się przede wszystkim na podstawie wyników badań DNA.

Roszczenia, których można dochodzić wraz z powództwem o ustalenie ojcostwa.

- ❖ Alimenty na dziecko
- ❖ Żądanie pokrycia wydatków związanych z ciążą i porodem w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom
- ❖ Żądanie pokrycia kosztów trzymiesięcznego utrzymania matki w okresie porodu w rozmiarze odpowiadającym okolicznościom
- ❖ Inne konieczne wydatki (w tym również straty majątkowe), które wskutek ciąży oraz porodu poniosła matka
- ❖ Ograniczenie/ pozbawienie władzy rodzicielskiej domniemanego ojca dziecka

Zgodnie z art. 143 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeżeli ojcostwo mężczyzny, który nie jest mężem matki, nie zostało ustalone, zarówno dziecko, jak i matka mogą dochodzić roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem tylko jednocześnie z dochodzeniem ustalenia ojcostwa. Nie dotyczy to roszczeń matki, gdy dziecko urodziło się nieżywe.

Koszt postępowania.

Strona wnosząc powództwo o ustalenie ojcostwa jest zwolniona z kosztów sądowych w tym również kosztów badań DNA wraz z opinią biegłego. Jednakże, w przypadku, gdy okaże się, że powództwo zostało wniesione bezpodstawnie, sąd może obarczyć stronę powodową kosztami sądowymi.